

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-WD

Onderwerp

Samenlevingsopbouw i.r.t. Sociale Teams en WijDeventer

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2018-001058	☒ B & W	30-10-2018
Datum	09-10-2018	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
08 Meedoen		College van B & W	
Portefeuillehouder	Weth. Grijsen Weth. Walder	- Burgemeester	- Weth. Kolkman
		- Weth. Grijsen	- Weth. Rorink
		- Weth. Verhaar	- Weth. Walder

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	30-10-2018
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
Wethouder	17-10-2018	☐ adj.secr.	--
Wethouder	19-10-2018	☒ gem.secr.	22-10-2018
Programmamanager	17-10-2018	BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2018-11-01

Bijlagen

B & W d.d.: 30-10-2018

Besloten wordt:

- 1 Kennis te nemen van de analyse, knelpunten en mogelijke scenario's voor voortzetting van het WijDeventer proces voor 2019 in afwachting van een definitief voorstel over de toekomst van het WijDeventer proces;
- 2 de voorkeur uit te spreken voor scenario 3 (tijdelijk voor een jaar extra capaciteit op hulpvragen waardoor capaciteit voor samenlevingsopbouw beschikbaar komt en deze opgaven binnen het sociaal team opgepakt kunnen worden);
- 3 in 2019 eenmalig € 239.000 in te zetten voor de uitvoering van scenario 3, zoals door de raad in de derde kwartaalrapportage 2018 vanuit de reserve WijDeventer beschikbaar gesteld;
- 4 de raadsmededeling vast te stellen;
- 5 de stukken aan te bieden aan de raad;
- 6 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Ja
Begrotingswijziging	Nee
Financiële gevolgen opvangen	
onderdeel van derde kwartaalrapportage 2018	

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...

[ ] Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:

[ ] De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb

Nee

Bekendmaking conform Awb

Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

Medio juli 2018 heeft uw college dit voorstel aangehouden. Met het vaststellen van deze nota legt uw college de inhoudelijke richting vast waarvoor de middelen ingezet gaan worden. De dekking van dit voorstel is inmiddels via de derde kwartaalrapportage door de raad vastgesteld.

Deventer kent een jarenlange traditie van initiatieven voor en door bewoners en de daarbij behorende zeggenschap. Deventer heeft daarbij landelijk aan de wieg gestaan van een nieuwe werkwijze van de relatie tussen bewoner – overheid; de wijkaanpak. De wijkaanpak heeft zich doorontwikkeld in een WijDeventer proces. De afgelopen jaren is in toenemende mate en op diverse wijzen aan bewonersparticipatie en actief burgerschap verder vorm en inhoud gegeven. In de eerste plaats vooral door de bewoners zelf. Dit vraagt ook om een hernieuwde kijk op het WijDeventer proces.

Van oudsher vervullen de opbouwwerker en de wijkmanager samen een belangrijke rol in in het faciliteren van bewonersinitiatieven. Deze functie wordt door de opbouwwerkers nog steeds vervuld, maar het ondersteunen van het WijDeventer proces maakt sinds 1 januari 2015 onderdeel uit van de werkzaamheden van de sociale teams.

Geconstateerd wordt dat de sociale teams op dit moment beperkt toekomen aan het onderdeel samenlevingsopbouw en het uitvoering geven aan het WijDeventer proces. Dit bevat een afbreukrisico voor het in gang gezette proces van doorontwikkeling van het WijDeventer proces. In de tussentijd is het van belang dat het proces van bewonersparticipatie ondersteund en aangejaagd blijft worden.

Beoogd resultaat

Voortzetting WijDeventer proces binnen de werkzaamheden van de sociale teams.

Kader

- Beleidsplan Meedoen
- WijDeventer proces

Argumenten voor en tegen

De sociale teams hebben de afgelopen jaren hard gewerkt aan een zeer complexe transitie- en transformatieopgave, waarin met vijf organisaties een nieuwe, nog nergens bestaande organisatie opgebouwd moest worden. Medewerkers van Mee, de Kern, Carinova, Solis, de gemeentelijke Wmo-consulenten en de opbouw- en ouderenwerkers van Raster vormen de teams.

Nu de sociale teams ruim drie jaar onderweg zijn, blijkt dat de ondersteuningsvragen het werk domineren en er te weinig capaciteit ingezet kan worden op samenlevingsopbouw. De netwerkversterking en het breed initiëren, aanjagen van bewonersinitiatieven komen onvoldoende tot hun recht. En dat terwijl samenlevingsopbouw, werken aan vitale wijken, met alle veranderingen in het sociale domein meer dan ooit nodig is.

Extern draagvlak (partners)

Het bestuurlijk overleg sociale teams herkent de noodzaak tot investeren in samenlevingsopbouw.

Financiële consequenties

Vooralsnog wordt bij scenario 3 uitgegaan van een benodigd budget van € 240.000 (4 x € 60.000) voor 2019.

Bij de derde kwartaalrapportage heeft de raad besloten een bedrag van €239.000 te storten in de reserve wijkaanpak. Dit bedrag is opgebouwd uit €130.000 overgehevelde middelen uit 2017, en €109.000 niet-bestede middelen uit het structurele budget van 2018. Dit laatste is een terugloop van minder bewonersactiviteiten als gevolg van minder inzet door het opbouwwerk binnen het sociaal team. De overheveling past binnen de afspraken rondom een tweejarig cyclus voor WijDeventer. Tevens is voorgesteld om de over te hevelen middelen in 2019 in te zetten voor extra capaciteit sociaal team. Met deze extra impuls kan het opbouwwerk in de sociale teams vrijgesteld worden van zorgvragen en kan de opbouwwerkexpertise weer inzetten worden voor samenlevingsopbouw en bewonersinitiatieven.

De inhoudelijke doorontwikkeling sociale teams wordt verder doorgezet. In 2019 wordt verder verkend in hoeverre binnen de regulier inzet sociale teams er structureel voldoende inzet is voor het onderdeel opbouwwerk.

Aanpak/uitvoering

- na collegebesluit opdracht aan manager sociale teams om met een uitwerking te komen waarmee inzet opbouwwerk voldoende gewaarborgd kan worden.
- na deze uitwerking, definitieve opdracht verlening aan sociaal team
- het sociaal team opdracht te geven na een half jaar een tussenevaluatie aan te leveren, conform de reguliere halfjaars verantwoording

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Samenlevingsopbouw i.r.t. Sociale Teams en WijDeventer		
Mededelingennr	2018-001058	Portef.houder	Weth. Grijsen
Team	DEV-WD	BenW-besluit d.d.:	30 oktober 2018

1. Inleiding: waarom deze mededeling

Het college informeert uw raad nader over de tijdelijk extra inzet in het sociaal team ten behoeve van het WijDeventer proces.

2. Kader

Beleidsplan Meedoen, WijDeventer proces

3. Kern van de boodschap

Geconstateerd wordt dat de sociale teams op dit moment beperkt toekomen aan het onderdeel samenlevingsopbouw en het uitvoering geven aan het WijDeventer proces. Dit bevat een afbreukrisico voor het in gang gezette proces tot de lange termijn doorontwikkeling van het WijDeventer proces. Op basis van een nadere analyse (bijgevoegd) heeft het college besloten om uw Raad bij de derde kwartaalrapportage 2018 een voorstel te doen tot tijdelijk extra inzet voor de sociale teams. Uw raad heeft hiermee inmiddels ingestemd. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor de samenlevingsopbouw / WijDeventer opdracht binnen de sociale teams.

4. Nadere toelichting

Deventer kent een jarenlange traditie van initiatieven voor en door bewoners. Deventer heeft daarbij landelijk aan de wieg gestaan van een nieuwe werkwijze van de relatie tussen bewoner – overheid; de wijkaanpak. De wijkaanpak heeft zich door ontwikkelt in een WijDeventer proces. De afgelopen jaren is in toenemende mate en op diverse wijzen bewonersparticipatie en actief burgerschap verder vorm en inhoud gegeven. In de eerste plaats vooral door de bewoners zelf. Dit vraagt ook om een hernieuwde kijk op het WijDeventer proces. Dit proces is inmiddels opgestart.

De doorontwikkeling van het WijDeventer proces vraagt ook tijd en een verdere interactie met de bewoners en raad om er voor te zorgen dat het WijDeventer proces vooral iets van de bewoner zelf blijft. In de tussentijd is het van belang dat het proces van bewonersparticipatie ondersteund en aangejaagd blijft worden. Van oudsher vervullen de opbouwwerker en de wijkmanager hier een belangrijke rol in. Deze functie wordt door hen nog steeds vervuld, maar het ondersteunen van het WijDeventer proces maakt sinds 1 januari 2015 onderdeel uit van de werkzaamheden van de sociale teams.

De sociale teams komen op dit moment te beperkt toe aan het onderdeel samenlevingsopbouw en het uitvoering geven aan het WijDeventer proces. Dit bevat een afbreukrisico voor het in gang gezette proces tot de lange termijn doorontwikkeling van het WijDeventer proces.

In bijgevoegde notitie vindt u een analyse hiervan inclusief een aantal scenario's hoe hier mee om te gaan. Het college heeft haar voorkeur uitgesproken voor scenario 3. Uw raad heeft inmiddels bij de derde kwartaalrapportage ingestemd met het dekkingsvoorstel voor 2019. Na een half jaar evalueert het college de voortgang via de reguliere rapportage door het sociaal team.

Samenlevingsopbouw i.r.t. sociale teams en WijDeventer

Bijlage bij nota 2018-001058

Aanleiding

Deventer kent een jarenlange traditie van initiatieven voor en door bewoners en de daarbij behorende zeggenschap. Deventer heeft daarbij landelijk aan de wieg gestaan van een nieuwe werkwijze van de relatie tussen bewoner – overheid; de wijkaanpak. De wijkaanpak heeft zich doorontwikkeld tot het WijDeventer proces. De afgelopen jaren is in toenemende mate en op diverse wijzen aan bewonersparticipatie en actief burgerschap verder vorm en inhoud gegeven. In de eerste plaats vooral door de bewoners zelf. Dit vraagt ook om een hernieuwde kijk op het WijDeventer proces. Dit proces voor de transitie is inmiddels opgestart en wordt op een later moment aan het uw college voorgelegd.

Daarnaast nemen bewoners steeds vaker initiatieven die een andere inzet vragen van de hele gemeentelijke organisatie. Denk daarbij aan right to challenge, right to bid, right to act en een burgerbegroting. Deze ontwikkeling krijgt door het nieuwe coalitieakkoord een impuls.

De doorontwikkeling van het WijDeventer proces vraagt ook tijd en een verdere interactie met de bewoners en raad om er voor te zorgen dat het WijDeventer proces vooral iets van de bewoner zelf blijft. In de tussentijd is het van belang dat het proces van bewonersparticipatie ondersteund en aangejaagd blijft worden. Van oudsher vervullen de opbouwwerker en de wijkmanager hierin een belangrijke rol. Deze functie wordt door hen nog steeds vervuld, maar het ondersteunen van het WijDeventer proces maakt sinds 1 januari 2015 onderdeel uit van de sociale teams. Deze nota gaat over tijdelijke maatregelen die nodig zijn voor het behoud van bewonersparticipatie.

De transformatie in het sociaal domein vraagt meer tijd dan de huidige 3,5 jaar waarin de gemeente uitvoering geeft aan de extra taken. Nu de sociale teams ruim drie jaar onderweg zijn, blijkt dat de ondersteuningsvragen het werk domineren en er veel te weinig capaciteit ingezet kan worden op samenlevingsopbouw. Het proces WijDeventer is onderdeel van de taken van het sociaal team. De netwerkversterking en het breed initiëren, aanjagen van bewonersinitiatieven komt nu onvoldoende tot zijn recht.

Analyse

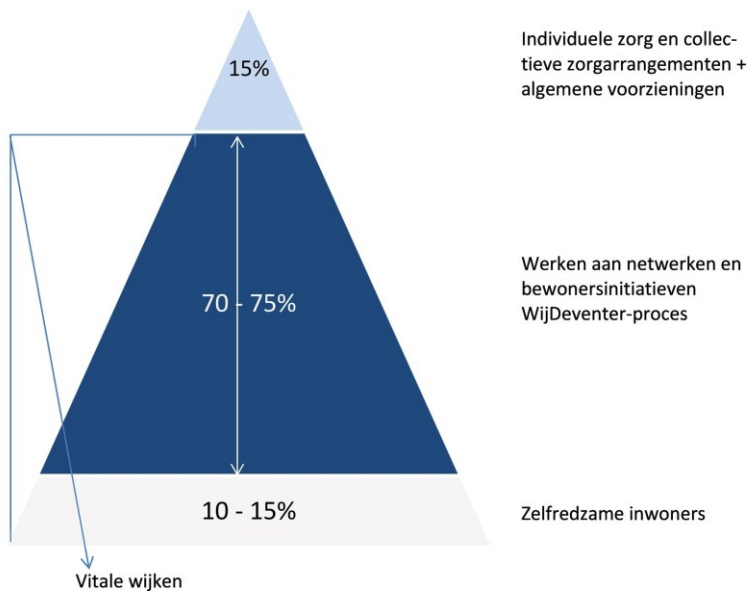
De sociale teams (opgericht januari 2015) hebben kort gezegd drie opgaven: enerzijds zorgverlenen aan inwoners die het zelf en met hun netwerken niet redden (curatief) en anderzijds samenlevingsopbouw (preventief). Dit houdt in Bewoners aan kop, bewoners dragen bij aan vitale wijken en dragen zo bij aan het voorkomen van zorgvragen. Als derde is een nieuwe taak aan het sociale team toegevoegd: werken aan algemene voorzieningen.

Kenmerk van preventief werken “Bewoners aan kop” is een voor de gemeente en gemeenschap uniek proces, ingestoken vanuit energie en mogelijkheden van bewoners, niet vanuit een probleem/zorg- of hulpvraag (opgavegestuurd). Bewoners aan kop en bewonersinitiatieven zijn gericht op alle inwoners in een wijk en niet alleen op de bewoners met een ondersteuningsvraag. Bewoners aan kop krijgt vorm in WijDeventer, een samenwerking van de sociale teams en de wijkmanagers.

Het Sociaal Team:

- richt zich op het individu en het collectief. Bewoners die individueel en/of samen iets voor elkaar kunnen betekenen. Juist door het collectief te versterken, worden de mogelijkheden van het individu groter.
- activeert bewoners (zowel zelfredzame als minder zelfredzame bewoners)
- vindt, versterkt en verbindt krachten in de wijk: tussen individuele bewoners, tussen bewoners en groepen en tussen bewoners en aanwezige voorzieningen in de wijk
- maakt gebruik van en creëert kansen
- ondersteunt groepen bewoners die het lastig vinden zelf hun resultaten te behalen of zorgt dat ze ondersteund worden.

De structuur van WijDeventer (initiatieven van bewoners, de wijkteams, de wijkwethouder, de wijkmanager) verandert niet door de komst van de sociale teams. Er is wel verbinding nodig tussen het werk van de sociale teams en Wij Deventer. Daarom is gekozen voor een brede werkwijze van de sociale teams, waarin zij zich ook richten op samenlevingsopbouw. Dus niet alleen individueel probleemgericht maar ook collectief en kans en krachtgericht.

OPGAVEGESTUURD**WIJDEVENTERPROCES / PREVENTIE**

Licht- + donkerblauw : opdracht sociale teams
 Wit : geen inzet sociale teams nodig; WijDeventer nodig

Het percentages van 10-15 % zelfredzame bewoners wordt gehanteerd voor de bewoners die zonder inzet van maar met budget van WijDeventer initiatieven ontplooiën voor hun buurt.

Opdrachtbrief Sociale Teams 2017

De opgave voor de Sociale Teams is het stimuleren en mogelijk maken van inclusieve buurten. Buurten waarin iedereen kan mee doen en daarbij zijn of haar talenten benutten voor zichzelf en voor een positief leefklimaat in de buurt.

De opgaven bij bewonersparticipatie / opbouwwerk zijn:

- Actief inzetten op een omgeving/buurt waarin alle bewoners worden uitgedaagd hun kwaliteiten te benutten en in te zetten. En waarin niemand wordt uitgesloten.
- De productie van WijDeventer van bewonersinitiatieven (in de breedte) wordt aangejaagd door de motor van WijDeventer: wijkmanager en medewerker sociaal team met specialisme samenlevingsopbouwwerk.

Collectief

- Per wijk wordt de nieuwe collectieve algemene maatschappelijke voorziening verder doorontwikkeld en is de organisatie belegd. Het sociaal team heeft hierin de rol van aanjager. Het eigenaarschap van de voorziening zelf is van de wijk.
- Het sociaal team draagt zorg voor meer inzet van vrijwilligers
- In iedere buurt is minimaal één bewoner initiatief gestart, waarbij het Sociaal Team een ondersteunende rol heeft vervuld.
- Met WijDeventer worden 4 projecten benoemd waar intensief in samengewerkt gaat worden.
- Het sociaal team ondersteunt het WijDeventer proces waarbij jaarlijks (straat bezoeken, acties, straat theater, bloemetjes acties etc.) een campagne wordt gestart om bewoners initiatieven op te halen.
- Er wordt 1 bijeenkomst georganiseerd samen met WIJDeventer waarin de best-practices van preventief werken worden gepresenteerd
- Voorstel voor borging SNV is gerealiseerd.

Organisatorisch

- Specialismen zijn verspreid over alle wijken aanwezig.

Missie en visie team WijDeventer: uit het profiel van de wijkmanager

De missie van WijDeventer is om, samen met de sociale teams, bewoners(groepen) te stimuleren zelf initiatieven te nemen ter verbetering van de leefbaarheid en van de onderlinge hulp in buurt of dorp en om deze bewoners(groepen) te ondersteunen bij de uitwerking en het bereiken van concrete resultaten. Daarbij ligt ook een grote uitdaging om samen individuele zorgvragen die bij de sociale teams binnenkomen mede door bewonersinitiatieven op te vangen, ofwel collectief te maken.

Het team bestaat uit enthousiaste en betrokken wijkmanagers die elk verantwoordelijk zijn voor WijDeventer in één van de negen wijken of gebieden en daarbij nauw samenwerken met het wijkopbouwwerk, sociale teams en andere partners binnen en buiten de gemeente.

WijDeventer in 1 zin: *Bewoners werken voor en met elkaar aan goed samen–leven in hun buurt.*

Korte schets

De wijkmanager heeft een intermediaire functie tussen bewoners, gemeentelijke organisatie (en partnerorganisaties) en het gemeentebestuur. De wijkmanager stimuleert en onderhoudt een netwerk van professionals in de wijk. De wijkmanager stimuleert daarbij een goede samenwerking binnen het netwerk en houdt een vinger aan de pols op die samenwerking in het netwerk.

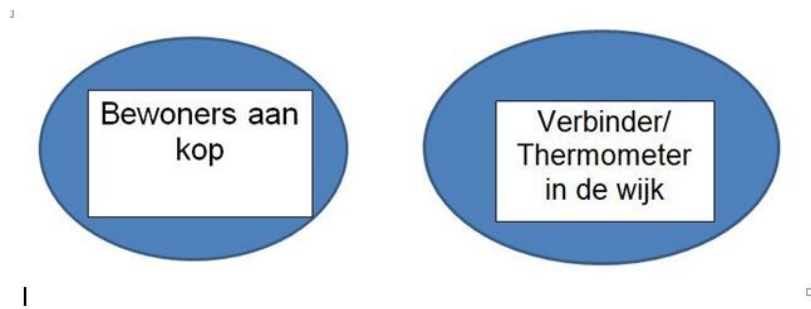
De wijkmanager legt verbindingen tussen signalen uit de wijk en de gemeentelijke beleidsprogramma's en v.v. De wijkmanager is adviseur interactie bij ontwikkeling van beleid. En de wijkmanager volgt het proces van definiëring, besluitvorming en uitvoering van bewonersinitiatieven.

Bewonersinitiatieven, wie doet wat

Het proces van WijDeventer bestaat uit vier stappen:

*Het ophalen van ideeën (bijvoorbeeld door in de wijk aanwezig te zijn, met optrommelacties in de wijk), het concreet maken van die ideeën (de concrete vertaling van een generiek idee naar een concrete activiteit), en als derde het toekennen van het WijDeventer budget. In de eerste stap trekken de wijkmanager en de opbouwwerker samen op. Stap twee is de expertise van de opbouwwerker, die present is in de wijk en de mensen kent. Hij helpt hen desgewenst bij het leggen van contacten met buurtgenoten voor draagvlak en de vertaling van hun wens. Stap drie is het terrein van het wijkteam, dat beslist op een aanvraag. De wijkmanager is initiator/contactpersoon van het wijkteam en zorgt voor overmaking van het geld. In stap vier kunnen de inwoners aan de slag. **Vooraf de eerste en tweede stap zijn arbeidsintensief.***

Twee werkvelden Wijkmanagers

Minder initiatieven, minder spin-off en verloren netwerken

Vanaf 2015 zijn de opbouwwerkers in de sociale teams opgenomen en hebben ze onvoldoende de mogelijkheid gehad om zich (voldoende) in te zetten op het gebied van de samenlevingsopbouw. Eén van de gevolgen daarvan is, dat het aantal bewonersinitiatieven vanaf 2015 is teruggelopen. Naast het aantal initiatieven is ook de meerwaarde van de initiatieven door een verminderde spin-off, terug gelopen.

Bewonersinitiatieven (het proces WijDeventer) zijn een meetbare output van samenlevingsopbouw en preventie. In alle wijken is het aantal initiatieven vanaf 2015 teruggelopen. Deze terugloop in aantal is te verklaren uit feit dat de opbouwwerkers niet meer beschikbaar waren in een aantal essentiële stappen van het WijDeventer proces zoals het opstellen van een goede wijkanalyse, het op basis van de wijkanalyse maken van een zogenaamd "er-op-af-plan" per wijk (dus een plan per wijk waar de ideeën het beste opgehaald/ losgeweekt kunnen worden) en het uitvoeren van het "er-op-af-plan". Ook het permanent ophalen van ideeën (naast een korte maar krachtige campagneperiode) gedurende het jaar werd niet meer gedaan.

Naast de terugloop van het aantal initiatieven, heeft het ook gevolgen voor daaraan verbonden effecten. Zo zijn de opbouwwerkers onvoldoende aanwezig in de haarvaten van de wijk en de buurt om van alle ontwikkelingen, nieuwe groepen etc. op de hoogte zijn. Anderzijds zijn zij ook veel minder zichtbaar voor bewoners en worden ook minder gevraagd bij bewonersinitiatieven. De teruggang van de ondersteuning bij de initiatieven die er nog wél waren heeft als gevolg gehad dat ze vaker "technisch" zijn opgepakt en opgelost, terwijl daarmee bijvoorbeeld nieuwe verbindingen, of koppelingen van verschillende initiatieven aan elkaar achterwege zijn gebleven. Daarmee is een waardevol spin-off deel van een initiatief verloren en daarmee bundeling van krachten in de wijk. Door de terugloop van het aantal initiatieven zijn ook het aantal ontmoetings- en verbindingsbijeenkomsten teruggelopen. De aanleiding voor deze bijeenkomsten zijn namelijk altijd de nieuwe initiatieven.

De netwerken van krachtige bewoners zijn in sommige wijken nagenoeg verdwenen. Er zijn daar geen werkers meer in de haarvaten van de wijken die weten wat er speelt, brandhaarden aan zien komen en energie en initiatieven met elkaar verbinden. De verschillen tussen de wijken zijn groter geworden.

Om Bewoners aan kop niet verloren te laten gaan heeft de gemeente 2 ton geïnvesteerd in tijdelijk extra opbouwwerkcapaciteit (de buitenboordmotor), onder voorwaarde dat de echte motor (preventief werken in de sociale teams) terug kwam. Dit laatste is nog onvoldoende het geval. In Deventer Buiten is bijvoorbeeld acht uur ingezet. Maar er is geen ruimte om te borgen/te leren. Bovendien is de inzet van de buitenboordmotor een druppel op een gloeiende plaat omdat netwerken vaak weer van de grond af opgebouwd moeten worden.

In sommige wijken en buurten is extra buurtwerk (de buurtmaker) georganiseerd, betaald door de gemeente. De doelstelling voor deze inzet verschilt van die van de inzet van samenlevingsopbouw in de sociale teams.

Doelstelling van het extra buurtwerk (de buurtmaker) is vooral het niveau van samenleven in de wijk bestendigen. Buurtwerk wordt specifiek ingezet in buurten die een extraatje kunnen gebruiken en blijft nodig, ongeacht de taken van de sociale teams en WijDeventer.

Grotere opgave dan gedacht

Volgens de 1-meting van de werkzaamheden van de sociale teams hebben de teams voldoende ruimte voor opbouwwerk, specifiek voor bewonersinitiatieven. Volgens de directeur van de sociale teams bestaat die ruimte er in de praktijk niet. De transitie van de sociale teams is complexer dan gedacht en vergt nog tijd.

De afgelopen jaren zijn vijf organisaties en vijf culturen in elkaar geschoven. Er is tijd geïnvesteerd in de onderlinge samenwerking en de manier van werken. De eerste fase is geweest, nu moet het werkend gemaakt en doorontwikkeld. Terwijl er nog diverse extra opgaven liggen op het gebied van werkprocessen, de omslag om reactief werken, om te buigen naar de preventiekant, de kwaliteit van de output, ondersteunende middelen, de bezetting van de teams op sterkte brengen met in verhouding de juiste bloedgroepen en het toewerken naar de nieuwe entiteit.

Daarnaast is de vraag om ondersteuning groter dan geschat. Wat zeker een compliment is voor de sociale teams. Zij zijn zichtbaar in de wijk en wat ze doen wordt gewaardeerd. Daardoor is de vraag om ondersteuning toegenomen.

Conclusie

Het voortbestaan van vitale wijken en 25 jaar wijkaanpak in Deventer is zorgelijk. De verwachting is dat het opbouwwerk zeer beperkt beschikbaar komt om specifiek te werken aan netwerken, vitale wijken en bewonersinitiatieven. De tussenoplossing met de buitenboordmotor biedt nog onvoldoende soelaas.

Oplossingsrichtingen

Vier scenario's:

Scenario 1 :We accepteren de komende tijd minder bewonersinitiatief.

Scenario 2 :Nog tijdelijk 2 fte opbouwwerk erbij

Scenario 3: Tijdelijk extra capaciteit op hulpvragen waardoor capaciteit voor samenlevingsopbouw beschikbaar komt en deze opgaven binnen het sociaal team opgepakt kunnen worden.

Scenario 4 : Geen extra capaciteit. De capaciteit voor opbouwwerkers wordt in de sociale teams vrijgespeeld.

Uitwerking scenario 1

We accepteren de komende tijd bewonersinitiatief. Dan hebben we alleen initiatieven van bewoners die zo zelfstandig zijn dat ze het zelf kunnen.

Gevolg: Na 25 jaar dreigt een enorme terugval in de wijkaanpak in Deventer. Na nog drie jaar heel weinig inzet is de kans op het verdwijnen van de infrastructuur en werkwijze van WijDeventer vrij groot. Wijken worden minder vitaal en er is minder zicht op vroeg signalering van problemen zoals veiligheid. Scenario 1 houdt in dat Bewoners niet meer aan kop gaan, niet meer beslissen over initiatieven in de wijken en dorpen geen eigen budgetten meer hebben. Zelfredzame inwoners redden zich wel. Er is geen ondersteuning van de zwakkeren die zonder steun geen initiatieven ontplooiën en niet mee bij kunnen dragen aan vitale wijken.

Uitwerking scenario 2

Tijdelijk 2fte er bij, die betaald worden uit budgetten van WijDeventer, naast de huidige tijdelijke inzet (buitenboordmotor) van 2 fte.

Gevolg: Met in totaal tijdelijk 4 fte aan tijdelijke oplossingen worden er wel slagen gemaakt, maar de doelen van vitale wijken niet gehaald. De afbraak van de netwerken stopt voor een deel, maar de positionering als buitenboordmotoren werkt tweedeling tussen de opbouwwerkers in de teams in de hand en draagt niet bij aan een duurzame verankering van de taken in de sociale teams. De sociale teams zelf halen hun doelstelling niet om bij te dragen aan bewonersinitiatieven. En kunnen daar ook niet naar toe werken. Een groot deel van de infrastructuur en werkwijze van WijDeventer verdwijnen omdat bij het vertrek van de tijdelijke inhuur ook de netwerken weer verdwijnen. Het is daardoor geen duurzame oplossing.

Op dit moment zet WijDeventer al 2 fte in als een buitenboordmotor. Dit leidt voorlopig nog niet tot bewonersinitiatieven omdat de netwerken weer van de grond af opgebouwd moeten worden. Borging in de sociale teams blijft een probleem. De buitenboordmotoren zijn als een schil buiten de teams aan het werk, omdat anders de verleiding groot is dat hun capaciteit naar ondersteuningsvragen gaat.

Uitwerking scenario 3

We gaan gewoon door met de huidige werkwijze van na de oprichting van de sociale teams in 2015 waarin de drie opgaven alle drie uitgevoerd worden. Dit betekent dat de sociale teams in staat worden gesteld om alle drie de opgaven op te pakken en dat er voorlopig voor 1 jaar meer capaciteit (= extra budget) nodig is. De hulpconstructie met de buitenboordmotor (buiten de teams) loopt nog tot aan het einde van de periode door om een duurzame inregeling van de werkwijze in de teams te stimuleren.

Gevolg: In praktijk brengen hoe de sociale teams na transitieperiode gaan werken (60% zorg - 40% werken aan vitale wijken). De sociale teams krijgen tijdelijke voor 2019 de gelegenheid extra capaciteit in te huren voor het afhandelen van zorgvragen. Daarmee spelen zij opbouwwerkcapaciteit vrij in het team voor presentie in de wijk en het ondersteunen van bewonersinitiatieven.

Na een jaar worden de effecten van deze oplossing geëvalueerd. Deze evaluatie is onderdeel van de reguliere rapportages van de sociale teams.

De verwachting is dat ook met deze tijdelijke maatregel de netwerken weer ontstaan en weer worden onderhouden en er is borging met de werkprocessen van de sociale teams. Inwoners gaan weer aan kop en ontwikkelen, indien gewenst ondersteund door opbouwwerkers initiatieven die ze zelf uitvoeren.

Om inregeling van de werkwijze in de teams te simuleren stopt aan het einde van de periode de buitenboordmotor (inhuur opbouwwerk buiten de teams).

Scenario 4

Geen extra capaciteit, de capaciteit voor opbouwwerkers wordt in de sociale teams vrijgespeeld.

Gevolg: In praktijk brengen hoe de sociale teams na transitieperiode werken (60% zorg - 40% samenlevingsopbouw), zonder rekening te houden met de gecompliceerde opgaven van de teams en tijdelijke extra inzet die nodig is om de zorgvragen af te handelen en voor de verbetering van de bedrijfsvoering. De sociale teams spelen de opbouwwerkcapaciteit direct vrij voor presentie in de wijk en het ondersteunen van bewonersinitiatieven. Er ontstaan weer netwerken en die worden onderhouden. Inwoners gaan weer aan kop en ontwikkelen, indien gewenst ondersteund door opbouwwerkers initiatieven die ze zelf uitvoeren. Zij voldoen dan

aan hun opdracht om aan bewonersinitiatieven buiten die 15% zorgvragen te werken. Echter, er ontstaan wachtlijsten voor zorgvragen en collectieve zorgarrangementen. De werkdruk voor medewerkers neemt toe.

Conclusies

Samenlevingsopbouw is met alle veranderingen in het sociale domein meer dan ooit nodig. Inwoners blijven langer zelfstandig wonen en door de afbouw van vormen van begeleid wonen, gaan andere inwoners vroeger weer op zichzelf wonen.

Voorwaarde voor zelfstandigheid is een gemeenschap waarin bewoners initiatieven nemen die het wonen en leven aangenamer en makkelijker maken (vitale wijken). Dergelijke vitale wijken kunnen tegen een stootje en bestaan uit bewoners die om elkaar geven en bereid zijn elkaar te helpen als dat moet. Waar niet elke potentiële hulpvraag bij een hulpverlener terechtkomt en de zorgkosten niet de pan uit rijzen.

De sociale teams hebben de afgelopen jaren hard gewerkt aan een zeer complexe transitieopgave, waarin met vijf organisaties een nieuwe, nog nergens bestaande organisatie opgebouwd moest worden.

Inwoners van Deventer verdienen het dat de sociale teams de komende jaren de mogelijkheid krijgen tot wasdom te komen en in staat zijn hun drie taken, curatief, preventief en het opzetten van algemene voorzieningen, op te pakken. Van alle scenario's biedt alleen scenario 3 die mogelijkheid.

Voor scenario 3 is tijdelijk 4 fte nodig, in te zetten voor het afhandelen van ondersteuningsvragen. Tijdelijke vier fte geeft de manager van de sociale teams de ruimte om randvoorwaardelijke taken op te pakken die bouwen aan een gezonde bedrijfsvoering en de werkdruk verlagen. Hieronder vallen bijvoorbeeld het leaner maken van de werkprocessen, het opzetten van een klantcontactcentrum sociaal team en het verder investeren in de kwaliteitsontwikkeling.

De opbouwwerker kan vrijgesteld worden van zorgvragen en kan de opbouwwerkexpertise inzetten voor samenlevingsopbouw en bewonersinitiatieven vanuit WijDeventer.

Vooralsnog gaan wij er vanuit dat 4 fte daarvoor voldoende is (benodigd budget van € 240.000 (4 x € 60.000) per jaar). Voorgesteld wordt om voor een jaar, 2019 middelen beschikbaar te stellen vanuit de reserve WijDeventer. Na een jaar worden de effecten van deze oplossing geëvalueerd. Deze evaluatie is onderdeel van de reguliere rapportages van de sociale teams.

Met deze extra impuls kan het opbouwwerk in de sociale teams voor een jaar vrijgesteld worden van zorgvragen en de opbouwwerkexpertise weer ingezet worden samenlevingsopbouw en bewonersinitiatieven voor WijDeventer. Op deze manier wordt de afbraak van netwerken een halt toegeroepen en is het mogelijk te bouwen aan vitale wijken. Randvoorwaarde is dat in alle wijken opbouwwerkspecialisten werken.

Voor scenario 3 is het nodig dat in de opdrachtformulering voor 2019 voor de nieuwe entiteit duidelijk de maatschappelijke effecten en doelen worden benoemd voor samenlevingsopbouw. Het vasthouden aan een T-profiel wordt voor 2019 in de opdracht losgelaten. Daarmee kunnen de opbouwwerkers op hun specialisme ingezet worden.

De inzet van de buitenboordmotoren loopt door tot het einde van de periode. De extra inzet van de buurtmaker blijft bestaan. Na een jaar worden de effecten van deze oplossing geëvalueerd. Deze evaluatie is onderdeel van de reguliere rapportages van de sociale teams.